

dosarul nr. 2ra-510/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (O. Cernei)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, I. Muruianu, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică „Dispensarul Republican de Narcologie”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Brânzei Serghei împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice „Dispensarul Republican de Narcologie” cu privire la recunoașterea evenimentului ca fiind accident de muncă, încasarea indemnizației, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică „Dispensarul Republican de Narcologie” și a fost menținută hotărârea din 07 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă

La 11 septembrie 2017 Brânzei Serghei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice „Dispensarul Republican de Narcologie” cu privire la recunoașterea evenimentului ca fiind accident de muncă, încasarea indemnizației, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii Brânzei Serghei a invocat că conform ordinului de angajare și a contractului individual de muncă din 01 februarie 2003 este angajatul IMSP „Dispensarul Republican de Narcologie”, în funcția medic psihiatru narcolog de gardă.

A menționat că la data de 08 decembrie 2016, aproximativ la ora 03.00, când se afla la serviciul de gardă, fapt confirmat prin certificatul nr. 06 din 28 februarie 2017, emis de IMSP „Dispensarul Republican de Narcologie”, de către pacienții Tofan Vladimir și Tudor Potlog pe neprins de veste i-au fost aplicate multiple lovituri cu o rangă metalică peste diferite părți ale corpului, cauzându-i astfel mai multe vătămări corporale.

Prin certificatul emis de Consiliul Național pentru Determinarea Dezabilităților și Capacității de Muncă i-a fost stabilită dezabilitatea în urma accidentului de muncă cu procentul al capacității de muncă în mărime de 50%.

Conform procesului - verbal nr. 1 din 08 decembrie 2016, cu care a făcut cunoștință la data de 28 august 2017, privind cercetarea accidentului de muncă cu incapacitate temporară de muncă, întocmit de către comisia angajatorului, s-a constatat că circumstanțele care au condus la producerea accidentului sunt un atac criminal (pct. 6.1).

La 04 iulie 2017 s-a adresat angajatorului cu o cerere privind achitarea indemnizației unice în legătură cu pierderea capacității profesionale de muncă, însă prin răspunsul nr. 01-12/2058 din 19 iulie 2017, recepționat mult mai târziu, solicitarea sa a fost respinsă, motivându-se în acest sens că circumstanțele care au condus la producerea accidentului de muncă au fost calificate ca act criminal.

Consideră că prin aceste argumente vădit eronate, angajatorul încearcă să mușamalizeze acest eveniment, eschivându-se de la răspunderea delictuală.

A comunicat că în această perioadă, din momentul producerii accidentului de muncă menționat, angajatorul nu s-a interesat de loc de salariat, având la întreținere doi copii minor, iar în această perioadă, ca consecință a traumelor produse în urma accidentului la muncă, în permanență persistă necesitatea de a efectua tratamente destul de costisitoare.

A explicat că obiectul litigiului în speța dată s-a născut în cadrul unui raport de muncă, care constă în recunoașterea evenimentului produs ca fiind un accident de muncă și încasarea din contul angajatorului a indemnizației unice, în legătură cu pierderea capacității de muncă provocată în urma accidentului de muncă.

Consideră că din normele legale și din înscrisurile anexate la prezenta acțiune, urmează să se stabilească cu certitudine că evenimentul produs urmează a fi considerat ca accident în muncă. Caracterul ilicit al faptei angajatorului constă în crearea unor condiții dăunătoare de muncă, în nerespectarea normelor de protecție a muncii și a cerințelor securității, în neasigurarea securității și igienei muncii. Or, angajatorul este obligat să asigure securitatea și sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce țin de activitatea desfășurată.

A susținut că din conținutul procesului-verbal contestat, în rubrica 3.7.2 rezultă că instructajul la locul de muncă periodic s-a efectuat la data de 15 ianuarie 2016, pe când accidentul s-a produs la data de 08 decembrie 2016. Astfel, angajatorul IMSP „Dispensarul Republican de Narcologie” tratează cu superficialitate regulile prioritare în vederea instruirii suficient de adecvată, teoretică și practică în domeniul securității și sănătății în muncă.

A indicat, că în pct.9 al procesului-verbal, la rubrica măsuri de lichidare a cauzelor de producere a accidentului, comisia indică necesar instalarea unui buton de alarmă.

A subliniat că membrii comisiei, care sunt colegii săi, sunt conștienți de riscul care sunt supuși în timpul exercitării muncii. Prin urmare angajatorul întru prevenirea unor situații problematice, era obligat de mult să asigure integritatea salariaților săi, aici ținând cont și de personalitatea și comportamentele pacienților care se tratează în instituția dată.

Cu referire la ilegalitatea procesului-verbal nr. 1 din 08 decembrie 2016 privind cercetarea accidentului de muncă cu incapacitate temporară de muncă, a afirmat că apar dubii inclusiv asupra datei întocmirii lui, dar și a membrilor comisiei

compuse din: Zaporozjan Gh., Marandici A., Cuznețov S., Luca M., care conform Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor în muncă, urmau să corespundă unor criterii și anume: persoanele desemnate în comisia de cercetare trebuie să dispună de pregătire tehnică respectivă și să nu facă parte din persoanele care aveau obligația de a organiza, controla sau conduce procesul de muncă la locul unde s-a produs accidentul.

Consideră că în temeiul Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 513 din 11 august 1993, al art. 18 din Legea securității nr. 186 din 10 iulie 2008, este în drept să pretindă la plata unei indemnizații unice.

Astfel ținând cont de faptul că salariul mediu pe țară constituia la momentul înaintării cererii prelabile 5218,90 de lei, prin urmare suma care urmează a fi achitată în calitate de indemnizație unică, constituie 260 945 lei, formula de calcul fiind: $50\% \times 5218,90 \text{ lei (suma ce constituie salariul mediu)} = 260945 \text{ lei}$.

A menționat că IMSP „Dispensarul Republican de Narcologie” se face responsabil de izvorul de pericol sport, deoarece nu a asigurat respectarea regulilor de pază a întreprinderii, iar conform art. 1418 Cod civil în caz de vătămare a integrității corporale sau de altă vătămare a sănătății, autorul prejudiciului are obligația să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacității de muncă, precum și cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătății.

Consideră că suma de 30000 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 20000 lei cu titlu de prejudiciu moral este una rațională și raportată la situația creată.

Solicită recunoașterea evenimentului produs la data de 08 decembrie 2016, ca fiind accident de muncă, încasarea indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă în mărime de 260 945 de lei; compensarea prejudiciului material cauzat în legătură cu vătămarea integrității corporale în mărime de 30 000 de lei, a prejudiciului moral cauzat în legătură cu vătămarea integrității corporale în mărime de 20 000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 07 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea a fost admisă parțial; s-a recunoscut evenimentul produs la data de 08 decembrie 2016 ca fiind accident de muncă; s-a încasat de la IMSP „Dispensarul Republican de Narcologie” în beneficiul lui Brînzei Serghei suma de 260 220 de lei cu titlu de indemnizație unică pentru pierderea capacității de muncă, suma de 20 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, pretențiile din cererea de chemare în judecată s-au respins.

La data de 08 decembrie 2017 și la 04 ianuarie 2018 IMSP „Dispensarul Republican de Narcologie” a declarat apel împotriva hotărârii din 07 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de IMSP „Dispensarul Republican de Narcologie” și a fost menținută hotărârea din 07 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Instanța de apel a reținut că în urma evenimentului din 08 decembrie 2016 s-a produs vătămarea sănătății salariatului Brânzei Serghei ca urmare a acțiunii unui factor de risc – comportamentul pacienților Vladimir Tofan și Tudor Potlog, propriu mediului de muncă și care a condus la pierderea capacității de muncă în proporție de 50 % a lui Brânzei Serghei, evenimentul dat survenit în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu al acestuia.

Curtea de Apel a menționat că faptul că evenimentul produs la data de 08 decembrie 2016 constituie un accident de muncă rezultă fără echivoc și din certificatul de dizabilitate și capacitate de muncă seria CN nr. 259705, eliberat de Consiliul Național pentru Determinarea Dezabilității și Capacității de Muncă în baza raportului nr.546 din 05 iunie 2017. Or, cauza dizabilității constatată prin acest certificat, a fost indicată ca fiind accidentul de muncă (f.d.17).

Potrivit formularului tipizat al procesului-verbal privind cercetarea accidentului de muncă cu incapacitate temporară de muncă (formular completat de comisia de cercetare a IMSP "Dispensarul Republican de Narcologie" la 08 decembrie 2016 (f.d.16-19)), anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului 1361 din 22 decembrie 2005 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, în redacția în vigoare la data procedurii accidentului de muncă, în pct. 6.1 sunt clasificate circumstanțele care conduc la producerea accidentului de muncă, după cum urmează: cădere, prindere, lovire, strivire, explozii, incendii, atac criminal, contact cu curent electric etc. Iar, la întocmirea la procesului-verbal nr.1 privind cercetarea accidentului de muncă cu incapacitate temporară de muncă, în pct. 6.1, comisia de cercetare a IMSP "Dispensarul Republican de Narcologie" a indicat că circumstanțele care au condus la procederea accidentului de muncă din 08 decembrie 2016 reprezintă un atac criminal.

Prin urmare, faptul că evenimentul din 08 decembrie 2016 constituie un accident de muncă, a fost recunoscut de comisia de cercetare la întocmirea procesului-verbal enunțat, proces-verbal aprobat de conducătorul IMSP „Dispensarul Republican de Narcologie”, Mihail Oprea – semnatarul cererii de apel. Astfel, faptul calificării atacului criminal ca fiind circumstanță a producerii accidentului de muncă, rezultă fără echivoc din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului 1361 din 22 decembrie 2005 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, în care expres este prevăzut că atacul criminal se califică ca fiind accident de muncă.

Astfel, reieșind din noțiunea de accident de muncă, conform Hotărârii Guvernului 1361 din 22 decembrie 2005, pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă și având în vedere situația de fapt constată în speță, instanța de apel a considerat legală și întemeiată concluzia primei instanțe precum că evenimentul produs cu reclamantul la data de 08 decembrie 2016 constituie un accident de muncă.

Pe cale de consecință, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a admis pretenția din acțiune cu privire la recunoașterea evenimentului produs la data de 08 decembrie 2016 ca fiind accident de muncă.

Prin urmare, în condițiile enunțate, instanța de apel consideră întemeiată concluzia instanței de fond cu privire la necesitatea încasării de la IMSP

„Dispensarul Republican de Narcologie” în beneficiul lui Brânzei Serghei a sumei de 260 220 de lei cu titlu de indemnizația unică pentru pierderea capacității de muncă cu 50% (50% x 5204,40 lei).

Așadar, conform normelor de drept material enunțate, IMSP „Dispensarul Republican de Narcologie” nefondat a refuzat să calculeze și să achite reclamantului indemnizația unică pentru pierderea capacității de muncă în urma accidentului de muncă, or, lucrătorului căruia i s-a stabilit gradul de reducere a capacității de muncă ca urmare a unui accident de muncă i se plătește indemnizația unică din contul unității care poartă vina pentru accidentul de muncă.

Instanța de apel a considerat că prima instanță just a admis pretenția reclamantului cu privire la compensarea prejudiciului moral în mărime de 20000 lei, or, ținând cont de personalitatea reclamantului, profesia acestuia, în urma accidentului de muncă produs, a pierderii capacității de muncă în mărime de 50%, acțiunile și inacțiunile angajatorului, reclamantului i s-au cauzat suferințe psihice, s-a cauzat prejudiciul moral.

La 23 decembrie 2019 IMSP „Dispensarul Republican de Narcologie” a declarat recurs împotriva deciziei din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat aplicare eronată a legii, instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele cauzei, iar concluziile expuse în hotărâri vin în contradicție cu circumstanțele cauzei.

În acest sens a menționat că vinovăția instituției în privința faptei nu a fost stabilită de către organul competent și abilitată a Inspecției Muncii. Or, mărimea vinovăției sunt puse de către legiuitor pe seama Inspecției Muncii și nu pe seama Consiliului Național pentru Determinarea Dezabilității și Capacității de Muncă.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a emis decizia la data de 05 decembrie 2019. Prin urmare, recursul depus la data de 23 decembrie 2019 este în termen.

Intimatul Brânzei Serghei, reprezentat de avocatul Cojocari Dorin, prin referință a solicitat de a considera recursul ca fiind inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică „Dispensarul Republican de Narcologie”, în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică „Dispensarul Republican de Narcologie”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza

Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică „Dispensarul Republican de Narcologie”.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică „Dispensarul Republican de Narcologie” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru